УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

21. октобар 2015. године

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I- ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Датум и орган који је именовао комисију: 24. јуна 2015. године, Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду.

Одлуком **Бр. 1646/1** Наставно-научног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду образована је Комисија за одобрење теме за израду докторске дисертације мр Драгане Бајић „Реформулативни дискурсни маркери у савременом шпанском и српском језику“

2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назив уже научне области за коју је изабран у звање, датум избора у звање и назива факултета, установе у којој је члан комисије запослен*:*

1. др Јелена Филиповић, редовни професор, Хиспанска лингвистика, 2009, Филолошки факултет

2. др Анђелка Пејовић, редовни професор, Шпански језик и лингвистика, 2015, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац

3. др Јелена Рајић, ванредни професор, Хиспанска лингвистика, 2011, Филолошки факултет

II - БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Драгана Бајић је рођена у Београду 12.02.1955. Дипломирала је на Филолошко факултету у Београду, група за Шпански језик и књижевност, 1978. године. Магистрирала је на истом факултету, одбранивши магистарски рад „Доприноси Жоана Короминаса теорији историјске граматике шпанског језика“. Од 1977 до 1990 радила је у звању асистента на Филолошком факултету у Београду. Од 1991 до 2005 је била ангажована као лектор за српски језик на

Аутономном универзитету у Мадриду, на Универзитету у Гранади, као и на универзитету Комплутенсе у Мадриду.

На институту Сервантес у Београду држи курсеве шпанског језика, као и курсеве свих врсти превођења.

Бави се стручним и књижевним превођењем.

Научна и стручна интересовања мр Драгане Бајић крећу се у оквирима прагматике, анализе дискурса, контрастивне лингвистике и преводилаштва. Учествовала је на више научних конференција у Шпанији и Србији са рефератима из поменутих области. Објавила је преводе српских и хрватских аутора на шпански (*Ране јаде* Д. Киша, *Зимски извештај* Ј. Зивлака и *Музеј безувјетне предаје* Д. Угрешић), као и преводе шпанских и хиспаноамеричких аутора на српски.

III-БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Кандидаткиња је објавила следеће радове:

1) "Partículas discursivas de significado contraargumentativo en español y serbio" Estudios hispánicos en el siglo XXI, Facultad de Filología, Universidad de Belgrado, 2014; pp. 319-335.

2) *Чекајући убицу. Хоће ли то бити време или рат? (Esperando al asesino. ¿Será el tiempo o la guerra?)* у зборнику DEL INSTANTE A LA ETERNIDAD. Exégesis sobre "La espera" en la escritura de mujeres. Приредили Arráez Llobregat, J.L. и A. Peral Crespo, Publicaciones Universidad de Alicante, Alicante, 2012, стр. 111-129.

3) *SER или ESTAR. Има ли коначних одговора?* У Вучо, Ј., А. Игњачевић и М. Мирић (ур.), 2009., «Језик струке. Теорија и пракса. Зборник радова», Београд, Универзитет у Београду, стр. 86-97.

4) "Prefijación: ¿proceso sintáctico o morfológico?", Actas del Congreso Internacional "La lengua y cultura rusa en el espacio educativo internacional: estado actual y perspectivas", t. 1, San Petersburg y Granada, 2007, p. 61-67.

IV- ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ КАНДИДАТА ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

На основу увида у биографију и библиографију кандидата, Комисија сматра да кандидаткиња мр Драгана Бајић испуњава све услове за израду докторске дисертације.

V- ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА
НАПОМЕНА:

За ментора је предложена др Јелена Рајић, ванредни професор Филолошког факултета у Београду, Катедра за иберијске студије.

Библиографија ментора са најмање 5 јединица релевантних за област из које се ради докторска дисертација.

1. “Estrategias de evidencialidad en serbio y en español. La codificación lingüística de la fuente de información”, *Srpski jezik* XVII, Beograd, 2012, str. 463-472.

2. “Polifonía y formas verbales”, VERBA HISPANICA XX/2, Ljubljana, 2012, str. 296-307.

3. “Semantika i pragmatika diskursne partikule *dakle* i njeni prevodni ekvivalenti u španskom jeziku“, *Srpski jezik* XVIII, Beograd, 2013, str. 497-512.

4. "Los conceptos de la Teoría de la relevancia y su aplicación al estudio de los marcadores discursivos", *Colindancias*, 4, 2013: 351-362.

5. “Las teorías pragmáticas y el estudios de los marcadores discursivos en español y en serbio” u ESTUDIOS HISPÁNICOS EN EL SIGLO XXI, Filološki fakultet, Univerzitet u Beogradu, 2014, pp. 337-359.

6. *Хиспанизми и лузизми у савременом српском језику*, Анали Филолошког факултета, св. 2, бр. 26, 2014.

Комисија сматра да др Јелена Рајић, ванредни професор, испуњава све услове за ментора предложене докторске дисертације из области хиспанске лингвистике.

VI-ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ:

1. Формулације наслова тезе

Комисија закључује да је назив тезе „Реформулативни дискурсни маркери у савременом шпанском језику и српском језику“ прикладан и да адекватно репрезентује суштину предложене теме истраживања.

2. Предмет истраживања

Предмет истраживања је семантичко-прагматичка анализа својстава реформулативних дискурсних маркера у шпанском језику и њихових преводних еквивалената у српском. Контрастивна анализа поменутих језичких јединица у шпанском и српском језику до сада није била предмет детаљног истраживања тако да би исцрпан семантичко-прагматички опис допринео бољем разумевању њихове функције у оба језика и показао сличности и разлике у начину употребе.

Комисија сматра да је предложена тема по својој сложености, актуелности и значају

подобна за истраживање у оквирима докторске дисертације.

3. Прелиминарна библиографија

Општи речници:

DRAE (*Diccionario de la Real Academia Española*), http://lema.rae.es/drae/

Moliner, M. 2007. *Diccionario de uso del español,* I-II. Madrid: Gredos.

Seco, M., O. Andrés y G. Ramos 1999. DEA (*Diccionario del Epañol Actual*), I-II. Madri Aguilar.

РМС, 2007. *Речник српског језика*. Нови Сад: Матица српска.

РСАНУ 1959-2010. Р*ечник српскохрватског књижевног и народног језика,* 1-18. Београ Српска академија наука и уметности.

Специјализовани речници:

DPDE, *Diccionario de Partículas Discursivas del Español*. http://www.dpde.es/

Fuentes Rodríguez, C. 2009. *Diccionario de conectores y operadores del español*. Madri Arco/Libros

Santos Río, L. 2003. *Diccionario de partículas*. Salamanca: Luso-Española de Ediciones.

Граматике, монографске студије и чланци

Anscombre, J. C. y O. Ducrot 1994. *La argumentación en la lengua*. Madrid: Gredos.

Austin, J. L. 1990. *Cómo hacer cosas con palabras*. Barcelona-Buenos Aires-México: Edicione Paidós.

Барић et alii 1979. *Приручна граматика хрватскога књижевног језика.* Загреб: Школск књига.

Bernárdez, E. 1995. *Teoría y epistemología del texto*. Madrid: Cátedra.

Blakemore 2002: Blakemore, Diane: R*elevance and linguistic meaning. The semantics and pragmatics of discourse markers,* Cambridge: Cambridge University Press.

Bosque, I. y V. Demonte (dirs.) 1999. GDLE, *Gramática Descriptiva de la Lengua Española*, I-III. Madrid: RAE y Espasa

Брабец И., М. Храсте и С. Живковић 1970. *Граматика хрватскосрпскога језика*. Загреб: Школска књига.

Велчић, М. 1987. *Увод у лингвистику текста*. Загреб: Школска књига.

Casado Velarde, Manuel, 2006, *Introducción a la gramática del texto del español*, Madrid: Arco/Libros.

Ducrot, O. 1986. *El decir y lo dicho*. Barcelona-Buenos Aires-México: Ediciones Paidós.

Grice, H. P. 1975. "Lógica y conversación", en L. M: Valdés Villanueva (ed.) 1991. L*a búsqueda del significado. Lecturas de filosofía del lenguaje*. Madrid: Tecvnos. pp. 213-223.

Grupo Val.Es.Co. 2014 "Las unidades del discurso oral". *Estudios de lingüística del español* 35, 3-73. Dosptupno na: http://infoling.org/elies/35/elies35.1-2.pdf

Fuentes Rodríguez, Catalina, 1998, *La sintaxis de los relacionantes supraoracionales*, Madrid: Arco/Libros,

Ивић, М. 2005. *О речима*. Београд: Библиотека XX век.

Јањушевић, А. 2011. *Начини интензификације синтаксичких јединица у српском језику*. Докторска теза одбрањена на Филолошко-уметничком факултету Универзитета у Крагујевцу.

Кољанин, Сања, 2006, *Класификација партикула у граматичкој и научној српистичкој литератури*, Радови Филозофског факултета Источно Сарајево, бр. 8, Филозофски факултет, Источно Сарајево, 327-336.

Loureda Lamas, O. y E. Acín Villa (coords.) 2010. L*os estudios sobre marcadores del discurso en español*, hoy. Madrid: Arco/Libros.

Martí Sánchez 2008: Martí Sánchez, Manuel: *Los marcadores en español L/E: conectores discursivos y operadores pragmáticos.* Madrid: Arco Libros.

Martín Zorraquino, M.ª A. y J. Portolés 1999. "Los marcadores del discurso" en Bosque, I. y Demonte, V. (dirs.). *Gramática descriptiva de la lengua española.* Madrid: Espasa-Calpe, pp. 4051-4213.

Montolío, E. 2010. *Conectores de la lengua escrita*. Barcelona: Ariel Practicum

NGLE, *Nueva Gramática de la Lengua Española* I-II, 2009. Asociación de Academias de la Lengua Española. Madrid: Espasa.

Portolés Lázaro 2001: Portolés Lázaro, José: "¿Qué nos dicen del discurso los marcadores del español?", en Javier Gutiérez Rexach, J. (ed.), *Meaning and the Components of Grammar/El significado y los componentes de la gramática*, Munich: Lincom Europa, 263-278.

Portolés, J. 2004. *Pragmática para hispanistas*. Madrid: Síntesis.

Ристић, С. Сви чланци о речцама/партикулама од 1993. до 2006.

Searle, J.R. 1980. *Actos de habla. Ensayos de filosofía del lenguaje*. Madrid: Cátedra.

Силић, Ј. и И. Прањковић 2005. *Граматика хрватског језика: за гимназије и висока училишта*. Загреб: Школска књига

Sperber, D and D. Wilson 1986. *Relevance. Communication and Cognition.* Oxford: Basil Blackwell.

Станојчић, Ж., Љ. Поповић 2004. *Граматика српског језика*. Београд: ЗУНС.

Стевановић, М. 1975. *Савремени српскохрватски језик*. Београд: Научна књига.

<u>Корпуси</u>

Corpus Val.Es.Co 2.0. http://valesco.es/.

CREA, *Corpus de Referencia del Español actual*. http://corpus.rae.es/creanet.html

SrpKor2013, *Korpus savremenog srpskog jezika*. http://www.korpus.matf.bg.ac.rs/

4. Циљеви истраживања

Истраживање ће бити спроведено на теоријској основи лингвистичке и когнитивне прагматике. Главни циљеви истраживања су следећи:

-Дефинисати појам дискурсног маркера у шпанском и српском језику и у оквиру опште дефиниције и класификације утврдити језичке изразе који одговарају категорији реформулатора.

- Описати морфосинтаксичка, семантичка и прагматичка својства поменутих језичких јединица у оба језика.

- Описати сличности и разлике у начину њихове употребе.

- На основу добијених резултата указати на теоријске и методолошке импликације

релевантне за различите области примењене лингвистике (као што су настава језика, превођење, лексикографија, анализа и тумачење различитих текстова, итд.)

5. Очекивани резултати

Главни резултат предложеног истраживања треба де буде свеобухватан и исцрпан опис поменуте категорије дискурсних маркера и њихових дистинктивних својстава у шпанском и српском језику. Осим тога, истраживање треба да потврди и допуни претпоставке о процедуралној природи дискурсних маркера, изнесене у оквиру теорије релеванције. На основу прелиминарне анализе очекује се такође да ће упоредна дескрипција семантичких и синтаксичких својстава показати да формална подударност не значи аутоматски и подударност употребе те да еквивалентни преводни облик мора да укључи, поред лексичких и морфосинтаксичких особености и комуникативну димензију израза. Најзад, у целини гледано, очекује се да ће резултати истраживања на теоријском, дескриптивном и контрастивном плану допринети потпунијем разумевању дискурсних маркера и њихове функције у конституисању дискурса.

6. План рада ће се одвијати према следећим фазама:

- Синтетички преглед литературе и различитих теорија везаних за проучавање дискурсних маркера.
- Прикупљање и систематизовање језичке грађе за анализу на основу електронских корпуса, референтних речника и других извора у оба језика.
- Прикупљање покатака о семантичко-прагматичким својствима реформулатора на основу асоцијативних тестова и у анкетама са говорницима шпанског и српског језика.
- Анализа прикупљене корпусне грађе, на основу Референтног корпуса савременог шпанског језика (*Corpus Referencial del Español Actual*) и Корпуса савременог српског језика (*SrpKor* 2013), са тежиштем на кохезиона својства реформулатора, речничких одредница са тежиштем на њихов лексичко-семантички и прагматички аспект, резултата тестова и анкета са истицањем разлика у начину употребе говорника шпанског и српског језика.
- Систематизација добијених резултата истраживања и њихово поређење на основу грађе два различита језика.

- Разматрање импликација које произилазе из резултата анализе и перспективе будућих контрастивних (шпанско-српских) истраживања дискурса.

7. Методе истраживања

Истраживање се заснива на дескриптивном контрастивном методу, а по потреби ће бити проширено одговарајућим квантитативним подацима. Обухватиће анализу корпусне и речничке грађе и контрастивну анализу употребе дискурсних маркера.

VII-ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ КАНДИДАТА
НАПОМЕНА:

На основу наведених података о кандидату, Комисија констатује да је кандидаткиња мр Драгана Бајић подобна за израду докторске дисертације.

На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема подобна за израду докторске дисертације из области Хиспанске лингвистике (контрастивне анализе шпанског и српског језика).
На основу наведених података о предложеном ментору, Комисија констатује да је др Јелена Рајић подобна за ментора предложене докторске дисертације.

На основу изнетог Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе позитивне оцене о подобности кандидаткиње мр Драгане Бајић, као и предложене теме докторске дисертације: „Реформулативни дискурсни маркери у савременом шпанском и српском језику“.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1. др Јелена Филиповић, редовни професор

2. др Анђелка Пејовић редовни професор,

3. др Јелена Рајић, ванредни професор